

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az ítéltábla a Neiger és Társa Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Neiger M. Tibor ügyvéd által képviselt **I. r. és II. r. felpereseknek** dr. Antalóczy Alfréd ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2008. október 16. kelt 10.P.21.492/2006/29. számú ítéletével szemben, a felperesek által 30. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

R é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének a felperesek elsődleges keresetét elutasító rendelkezését helybenhagyja, ezt meghaladóan az ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A másodfokú perköltség összegét az I. és II. r. felperesek javára személyenként 100.000-100.000,- (Egyszázezer-Egyszázezer) Ft-ban, míg az alperes javára 200.000,- (Kettőszázezer) Ft-ban állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében mind az elsődleges, mind pedig a másodlagos keresetet elutasította. Kötelezte az I. és II. r. felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperes jogi képviselője részére 428.200,- Ft ügyvédi munkadíjat, kimondta, hogy az 513.860,- Ft állam által előlegezett eljárási illeték az állam terhéen marad. Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperesek "A" (a továbbiakban örökhagyó) első házasságából született gyermekei. A házasság felbontását követően a felperesek édesanyjuknál nyertek elhelyezést, "**Helység**"-be költöztek, az örökhagyóval személyes kapcsolatuk 2000-ben megszakadt. Az örökhagyó 2001-ben megismertkedett az alperessel, és 2001. decemberétől a 2006. augusztus 10-én bekövetkezett haláláig kisebb megszakításokkal együtt élt vele. 2002. november 16-án összeházasodtak.

A bíróság megállapítása szerint az örökhagyónak 2003-tól nem volt munkája. Előbb munkanélküli segélyben, majd 2006. januárjától elhelyezkedési támogatásban részesült, melynek összege 13.200,- Ft volt. Az örökhagyó alkoholista volt, az alperes már a házasságkötés előtti kapcsolatukban, az együttélésük során megfelelően gondozta, ápolta akkor is, amikor egyre rosszabb egészségi állapotba került és csupán az alperesre támaszkodhatott. A halála előtti utolsó két évben az örökhagyó többnyire fekvőbeteg volt, 2006. január elejétől már nem tudta magát ellátni, az alperes fürdette és ápolta, a kórházi tartózkodások során tiszta ruhával, ennivalóval látta el, látogatta. Az alperes vásárolta az örökhagyó gyógyszereit, az örökhagyó felügyeletét a gyermekei segítségével ellátta, főzött rá, bevásárolt, takarított. Az örökhagyó csekély jövedelmére figyelemmel az alperes viselte a lakás fenntartásával kapcsolatos költségeket, a gondozással, ápolással kapcsolatos költségeket, a gyógyszerköltségeket. A halál bekövetkeztét megelőző időszakban az örökhagyó rövid ideig az alperestől külön élt, de az alperes ezalatt is gondoskodott róla, mosott, főzött, takarított.

Az ítéleti tényállás szerint az örökhagyó az alperessel 2006. február 23-án kötött öröklési szerződést, melyet **"B"** ügyvéd készítette. A szerződésben az örökös vállalta, hogy az örökhagyót eltartja, éljelmezi, a lakást takarítja, mos rá, betegségében ápolja, gyógykezelési, gondoskodik a tisztességes eltemettetéséről és a rögzítették, hogy az örökös már 2004. októbere óta nyújtja ezt a támogatást. Az örökhagyó a fenti szolgáltatások fejében halála esetére akként rendelkezett, hogy a **helység 2-i** ... hrsz-ú lakást az alperes örökölje. Az alperes az örökhagyóval szembeni kötelezettségének mindvégig eleget tett, teljesítette a szerződésben vállaltakat, beleértve a méltó módon való eltemettetést is, és kifizette a tartozásait.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a szerződés aláírására **"B"** irodájához közel, egy nyomtatványboltban került sor. **"C"** okirati tanúval a szerződő felek és az ügyvéd az utcán találkoztak. **"B"** bemutatta a tanúnak az örökhagyót és az alperest, mint szerződést kötő feleket, megkérte, hogy működjön közre tanúként a szerződés elkészítésében. A szerződést először az örökhagyó, majd az alperes, majd pedig **"C"** és végül **"B"** ügyvéd írta alá.

A bíróság ítélete indokolásában kiemelte, hogy a szerződéskötési körülmények tekintetében **"C"** ellentmondásos és helyenként életszerűtlen állításokat tartalmazó tanúvallomásával szemben **"B"** és **"D"** vallomása alapján azt állapította meg, hogy a szerződést elkészítő ügyvéd a papírboltba való belépés előtt a tanúnak a szerződő feleket bemutatta, a felek a tanúk előtt írták alá a szerződést. **"C"** tanú személyében alkalmas volt a szerződéskötő felek azonosítására.

Erre figyelemmel az elsődleges - az öröklési szerződés érvényességét alaki okból, a Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pontjára és 631. § a) pontjára alapítva támadó - kereseti kérelmet a bíróság elutasította, utalva a PK. 86. számú állásfoglalásra, mely szerint a végrendelező személyazonosságának tanúsítására nemcsak az a végrendeleti tanú alkalmas, aki a végrendelezőt személyesen ismerte, hanem az is, aki a személyazonosságát egyébként hitelt érdemlő módon megállapította. A végrendelező, jelen esetben a szerződő felek kilétét nemcsak személyigazolvány, hanem a tanú által jól ismert személy is igazolhatja. A Ptk. 631. § nem a végrendelező és a tanú korábbi ismeretségét vagy egyéb viszonyát tartja

követelményként szem előtt, hanem a tanúnak azt a személyében rejlő képességet, hogy a végrendelkező személyazonosságát hitelt érdemlően meg tudja állapítani.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 200. § (2) bekezdésére, a szerződés jogszabályba ütközésére, illetve jó erkölcsbe ütközésére alapított másodlagos felperesi keresetet is megalapozatlannak ítélte. A felperesek által is hivatkozott BH.2004. 280. számú jogesetre utalással kifejtette, hogy házastársak vagy élettársak között is létrejöhet tartási szerződés. Az ilyen szerződés akkor érvényes, ha a tartást vállaló házastárs saját jövedelméből, vagyonából képes a másik házastárs eltartására, és ez a tartás és egyéb szolgáltatás mértékét tekintve meghaladja a rokoni kapcsolatot, a házassági életközösség tartalmát kitevő, az együttéléssel szükségszerűen együtt járó tevékenység kereteit. A bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes által nyújtott szolgáltatások a házastársi tartás körébe tartozó szokásos mértéket meghaladták, az örökhagyó italozó életmódja, az ennek talaján kialakult betegségei mindennapi ápolást, gondozást igényeltek és az örökhagyó csak csekély jövedelemmel rendelkezett. A fentiekre tekintettel az öröklési szerződés sem a Csjt-nek a felperesek által hivatkozott rendelkezéseibe, sem pedig a jó erkölcsbe nem ütközik.

A felperesek fellebbezésükben az ítélet keresetük szerinti megváltoztatását kérték. Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság téves tényállást állapított meg és téves jogi következtetést vont le abból.

A fellebbezésben panasszal éltek az elsőfokon eljáró bíró kizárása iránti kérelmük teljesítésének megtagadásával szemben. Ennek körében hivatkoztak arra, hogy a 26. számú jegyzőkönyv 2. oldal 2. bekezdésében rögzítettek szerint az eljáró bíró olyan kérdést tett fel, mely a bizonyítás menetét befolyásolni képes és messzemenően meghaladja a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatás körét. A kérdés eredményeképpen az alperes a következő tárgyaláson két fényképet mutatott be. Szintén az elfogultsági bejelentés körében hivatkoztak a felperesek arra, hogy a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség megsértésével a bíróság a peres eljárás során szükségtelen bizonyítást rendelt el. Mindezek a körülmények az elfogultság mellett az eljárás szabálytalansága miatti kifogásukat is megalapozzák.

Kifogásolták, hogy a bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére a feleket nem oktatta ki a bizonyítással kapcsolatos kötelezettségeikre.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a tényállást kizárólag **"B"** tanúvallomására alapozta, hiszen a tanúnak jogi és gazdasági érdeke fűződött a per mikénti eldöntéséhez. Figyelembe kellett volna venni, hogy a keresetmódosítást megelőző meghallgatása során a tanú elismerte, hogy **"C"** húzódozott az okirat aláírásától, továbbá úgy nyilatkozott, hogy a tanút kioktatta arról, hogy nem kell tudnia a szerződés tartalmáról és nem kell ismernie a feleket. **"B"** a 25. számú jegyzőkönyv 2. oldal utolsó bekezdésében rögzített nyilatkozatában nem említette, hogy a szerződő feleket bemutatta volna a tanúnak, ugyanezt megerősíti a jegyzőkönyv 3. oldal 3. bekezdésében tett nyilatkozata is. Ezeknek a nyilatkozatoknak, továbbá **"C"** azon nyilatkozatának, hogy a szerződő feleket nem ismerte és bár lehetségesnek tartotta, de nem emlékezett arra, hogy az ügyvéd rámutatott a házastársakra, nem tulajdonított a bíróság jelentőséget. Mindez alátámasztja, hogy a tanú sem az alperest, sem az örökhagyót nem ismerte. Személyazonosságukról semmilyen módon nem győződött meg, így nem volt képes arra, hogy a Ptk. 631. § a) pontjában írtak szerint a végrendelkező személyazonosságát tanúsítsa.

A fellebbezésükben a felperesek megalapozatlannak és jogszabálysértőnek minősítették a másodlagos, illetve a harmadlagos kereseti kérelmük elutasítását is, kifejtve, hogy a hivatkozott BH.2004.280. számú jogeset az élettársak közötti tartási szerződésre vonatkozik. A jogszabály által jobban védett házastársi kapcsolatra a jogesetben írtaknál szigorúbb követelményeket kell alkalmazni. A házastársakat fokozottabban terheli a Csjt. 32. §-a alapján egymással szemben a tartási-gondozási kötelezettség. Ezt a házastárs még a különvagyona terhére is köteles nyújtani. A szerződésben ugyanakkor az alperes csupán arra vállalt kötelezettséget, hogy a Csjt-ben foglalt kötelezettségének tesz eleget. A jogszabályba ütközésre, illetve jogszabály megkerülésére vonatkozó rendelkezéseket a bíróság nem értékelte megfelelően.

Az alperes a hagyatéki eljárásban maga is elismerte, hogy az öröklési szerződés megkötésével az örökhagyó célja kizárólag az volt, hogy a felperesek ne részesüljenek a hagyatékból, ez a nyilatkozat alátámasztja a szerződés jó erkölcsbe ütközését. Mindemelllett a BH.2001.475. számú eseti döntésre utalással kiemelték a felperesek, hogy színlelt az az öröklési szerződés, amelyet a felek nem tartási szolgáltatások nyújtása céljából, hanem a kötelesrészre jogosult igényének megghiúsítása érdekében kötnek. Jó erkölcsbe ütközik, hogy a szerződés kizárólag a törvényes örökösök hagyatékból való kirekesztésének célját szolgálta.

Kifogásolta a fellebbezés, hogy a bíróság nem tulajdonított megfelelő jelentőséget annak, hogy az örökhagyó és az alperes között az életközösség az örökhagyó halálát megelőzően már megszakadt, ugyanis az alperes újabb személlyel létesített kapcsolatot s vele költözött újabb lakásba. Mindez azt támasztja alá, hogy az életközösség véglegesen megszakadt.

A felperesek a fellebbezési eljárás során a Pp. 3. § (3) bekezdésével kapcsolatos fellebbezési kérelmüket kiegészítve előadták, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság eleget tett volna a jogszabályban foglalt tájékoztatási kötelezettségének, úgy a felperesek bizonyíthatták volna, hogy az örökhagyónak az alperes által való eltartása ténylegesen nem valósult meg, hisz a néhai 2003-ban értékesített egy családi házat, melyből 9 millió Ft vételár illette meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy házastársak is köthetnek öröklési szerződést. Jelen perben megállapítást nyert, hogy az alperes által nyújtott tartás és gondoskodás meghaladta a Csjt. szerinti kötelezően teljesítendő mértéket. Különösen az orvosi iratokból állapítható meg, hogy a néhai súlyos egészségi állapota folytán rászorult a tartásra. Mindezt az alperes tudta biztosítani saját jövedelméből.

Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a tanúvallomásokat.

A felperesek fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

Az ítéletátlának elsődlegesen az elsőfokú bíró kizárását megtagadó határozattal szemben benyújtott felperesi panasz tekintetében kellett állást foglalnia, ugyanis ennek megalapozottsága a Pp. 252. § (1) bekezdése értelmében önmagában is az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. tv. 11. § (1) és (2) bekezdése szerint senki sem vonható el törvényes bírójától, aki az eljárási szabályok szerint a

hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend szerint kijelölt bíró.

A hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az ügy tehát csak különösen indokolt esetben vonható el.

Az elfogultságot csak olyan tények, körülmények alapozzák meg, amelyekből objektíve, okszerűen következik, hogy a pártatlan elbírálás nem biztosított.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 9.Pk.20.282/2008/2. számú végzésével az eljáró bíró kizárását megtagadta. Indokolásában kifejtette, hogy az eljáró bíró elfogulatlanságát rögzítő nyilatkozattal szemben a felperesek által felhozott indokok nem alkalmasak a kizárás megalapozására. Tájékoztatási kötelezettségét az elsőfokú bíróság nem lépte túl, közbenső ítélet meghozatalát azért mellőzte, mert megítélése szerint a jogalap körében további bizonyításnak volt helye. A tanúk ismételt megidézését pedig az indokolta, hogy a felperesek a tanúk korábbi meghallgatását követően módosították keresetüket, mely további tények tisztázását tette szükségessé.

Az ítéletábra a megyei bíróság panasszal támadott döntését felülvizsgálva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a kizárás megtagadása tekintetében helyesen foglalt állást. A felperesek a tanúk meghallgatását követően - jogalapját illetően - módosították keresetüket. Ennek folytán bővült a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítandó tények köre, ez indokolta az alperes bizonyítási indítványának teljesítését, a tanúknak a keresetmódosítás folytán relevánssá váló tényekre történő részletes meghallgatását.

A Pp. 164. § (2) bekezdése értelmében a bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha azt törvény megengedi. A Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokon eljáró bíró a fenti eljárásjogi szabályokat sértette akkor, mikor tájékoztatta az alperest, hogy "C" tanú kihallgatása esetén a néhai örökhagyó felismerését egy róla készült fénykép elősegíthetné (26. sz. jegyzőkönyv 2. oldala). Ez az eljárásjogi szabálysértés azonban önmagában nem alapozza meg a bíró kizárását, hanem olyan eljárásjogi jogkövetkezménnyel járhat, melyeket az elsőfokú határozat felülbírálatát során a másodfokú bíróság jogosult levonni: az eljárásjogi szabálysértés az ítélet hatályon kívül helyezését vagy a jogszabálysértéssel felvett bizonyítás eredményének figyelembevétele nélküli felülbírálatát alapozhatja meg. A perbeli esetben azonban ezen eljárásjogi szabálysértésnek a per eldöntésére nem volt kihatása, hiszen a következő tárgyaláson a fényképnek a „felismerésre bemutatása” nem hozott az alperes számára kedvező eredményt (29. sz. jegyzőkönyv 5. oldala).

Az ítéletábra álláspontja szerint a felperesek által hivatkozott körülmények az elsőfokon eljáró bíró nyilatkozatával szemben nem alkalmasak az elfogultságának alátámasztására, így a panaszt alaptalannak ítélte.

Az elsőfokú bíróság a felperesek elsődleges - az öröklési szerződés érvényességét alaki okból vitató - keresete eldöntése körében szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, ebben a körben a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg. Döntésével, annak indokaival az ítéletábra egyetértett, a fellebbezésre figyelemmel csupán az alábbiakat emeli ki.

"C" tanúkenti meghallgatására az elsőfokú eljárás során két ízben került sor. A tanú a bizonyítandó tények körében homályos, ellentmondásos nyilatkozatokat tett, maga is több esetben nyilatkozott úgy, hogy bizonytalan a történésekkel illetően. A Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően mérlegelte az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat, mikor "C" tanúvallomásaival szemben "B" ügyvéd és "D" érdektelen tanú egybehangzó tanúvallomása alapján fogadta el bizonyítottnak azt az életszerű alperesi tényállítást, hogy "C" tanú részére az őt jól ismerő "B" ügyvéd a szerződő feleket bemutatta, a szerződő felek pedig a tanúk jelenlétében írták alá az okiratot.

Ezen körülményeket az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság PK.86. számú állásfoglalásának helyes alkalmazásával értékelte és foglalt állást akként, hogy a tanú a szerződő felek személyazonosságáról "B" ügyvéd nyilatkozata útján megfelelően meggyőződött. Mindamelllett a perben az a körülmény sem volt vitás, hogy a személyében meglévő tulajdonságai (cselekvőképessége, elmebeli állapota) a tanút alkalmassá tették arra, hogy a végrendelkező személyazonosságát meg tudja állapítani.

A fentiekre tekintettel a Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pontjára és 631. § a) pontjára alapított keresetet elutasító ítéleti döntés helyes, ezt az ítéleti rendelkezést az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdés első fordulata alapján helybenhagyta. Ugyanakkor megállapította, hogy a megyei bíróság az öröklési szerződés jogszabályba, illetve jó erkölcsbe ütközésére alapított felperesi keresetet elutasító döntését az eljárási jogszabályok súlyos megsértésével hozta meg, az ebben a körben megállapított tényállása megalapozatlan, az ítélet ezen rendelkezései érdemi felülbírálatra alkalmatlanok.

Miután a Ptk. 655-658. §-ainak az öröklési szerződésre vonatkozó szabályai a szerződő felek személyére vonatkozóan korlátozást nem tartalmaznak, nincs jogi akadálya annak, hogy szerződéses örökösnek olyan személy kössön érvényes öröklési szerződést, akit az örökhagyóval szemben közeli hozzátartozói viszonya folytán törvényes tartási kötelezettség is terhel. A bírói gyakorlat értelmében a szerződés érvényességéhez azonban szükséges, hogy a szerződéses örökös saját jövedelméből, vagyonából legyen képes hozzátartozója eltartására és a nyújtott szolgáltatások mértéke meghaladja a hozzátartozói viszony tartalmával, az együttéléssel szükségszerűen együttjáró tevékenység kereteit (BH.2004.280. számú eseti döntés). Az öröklési szerződés visszterhes jogügylet. A szerződéses örökösnek nem csupán gondozást, ápolást, hanem tényleges tartást is kell nyújtania, mégpedig a saját vagyonából. A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében rámutatott, hogy pusztán gondozás, gondviselés ellenében öröklési szerződés érvényesen nem köthető (Pfv.V.21.022/1995., Pfv.V.20.109/1997., Pfv.V.20.949/1997.). Az ítélezési gyakorlat ugyan érvényesnek ismeri el az olyan öröklési szerződést, melynek a tartás anyagi fedezetének biztosításához képest jelentősebb eleme a gondozás és ápolás, azonban ha a szerződéses örökös kizárólag az örökhagyó vagyonából tartja el az örökhagyót, úgy a szerződés nem felel meg az öröklési szerződés szabályainak, így az ilyen szerződés színlelt öröklési szerződéssel leplezett halál esetére szóló gondozási szerződésnek minősül, amely jogszabályba ütközik.

Az öröklési szerződés fentiek szerinti minősítéséhez az örökhagyó személyi viszonyainak, egészségi állapotának értékelésén túl annak vizsgálatára is szükség van, hogy jövedelmi és

vagyoni viszonyai folytán az ápoláson, gondozáson kívül rászorult-e arra, hogy a tartás anyagi fedezetét részére más biztosítsa.

Az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában megállapította, hogy az örökhagyó rászorult a tartásra, az alperes pedig a szerződésben foglalt tartási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A megyei bíróság a fenti körben bizonyítást nem folytatott le, a tényállást pusztán az alperes előadására alapította. Erre azonban a Pp. 163. § (2) bekezdésében és a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt eljárási szabályok megsértésével került sor.

Az előbbi jogszabályi rendelkezés szerint a bíróság az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás (141. § (2) bekezdés) ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. A bíróság nem hívta fel a felpereseket arra, hogy kétségbe vonják-e az alperesi tényállítást, holott a felperesek ezzel kapcsolatos kereseti kérelmüket éppen azon tényállításra alapították, hogy az alperes által nyújtott tartás mértéke nem érte el az öröklési szerződés érvényességéhez jogszabály által megkívánt tartás mértékét.

Az elsőfokú bíróság ebben a tekintetben elmulasztott eleget tenni a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének, nem tájékoztatta a feleket a bizonyítandó tényről, a bizonyítási teherről és a bizonyítatlanság jogkövetkezményeiről. Nem hívta fel a feleket a bizonyítási indítványok megtételére. A fentiek következtében elmaradt a felperesi kereset elbírálása körében releváns tények bizonyítása.

Az elsőfokú eljárás során bizonyítás kizárólag az öröklési szerződés alaki okból való érvénytelenségére alapított felperesi kereseti kérelem körében folyt le. Az elsőfokú eljárás során csatolásra kerültek ugyan az örökhagyó jövedelmi viszonyait érintő okiratok, ezek azonban önmagukban nem alkalmasak annak ítéleti bizonyossággal történő igazolására, hogy az örökhagyó jövedelmi és vagyoni helyzete folytán is rászorult a tartásra.

Utal arra az ítélőtábla, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdése nem biztosít lehetőséget olyan új tény vagy bizonyíték másodfokú eljárás során való értékelésére, melynek elsőfokú eljárás során való előadása tekintetében a feleket mulasztás terheli. A megyei bíróság azonban a fentiek szerinti eljárásjogi kötelezettségének nem tett eleget, így nem volt eljárásjogi akadálya annak, hogy a felperes a fellebbezési eljárás során hivatkozzon olyan tényre vagy körülményre, mellyel azt kívánja alátámasztani, hogy az örökhagyó nem szorult rá a tartásra.

A fentebb kifejtettekre figyelemmel az ítélőtábla a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján a megyei bíróság ítéletének az öröklési szerződés jogszabályba, illetve jó erkölcsbe ütközésére alapított felperesi keresetet elutasító rendelkezését - a perköltségviselésre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak szerint tájékoztatni kell a feleket a fentebb meghatározott bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről. A feleket ezen körülmények kapcsán részletesen nyilatkoztatnia kell, majd a tájékoztatást követően előterjesztett bizonyítási indítványok szükséges körben történő teljesítésével kerül abba a helyzetbe az elsőfokú bíróság, hogy megalapozott tényállást állapítson meg s abból helyes jogi következtetést vonjon le.

Rámutat az ítéltábla arra, hogy az a körülmény, hogy az eltartó részéről a fentiek szerint jogszabályban megkívánt tartás megvalósult-e, kihatással van az öröklési szerződést jó erkölcsbe ütközésre, illetve színleltségre alapítva támadó felperesi kereset elbírálására is. Az ítéltábla álláspontja szerint ugyanis nem színlelt az öröklési szerződés, ha megállapítható, hogy az abban foglalt kötelezettségeket a felek ténylegesen teljesítették.

Amennyiben a megállapodás öröklési szerződésként maradéktalanul teljesedésbe ment, betöltötte rendeltetését, úgy a szerződéskötési szándékot befolyásoló további szempontok - a törvényes örökösök kötelesrész iránti igényének meghiúsítása - önmagában nem alapozza meg a szerződés jó erkölcsbe ütközését.

Az ítéltábla a - 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a./ pontja, valamint (5) és (6) bekezdése szerinti, 25 % Áfa-t is tartalmazó - másodfokú perköltség összegét a Pp. 252. § (4) bekezdésére figyelemmel csupán megállapította, annak viseléséről a megyei bíróságnak a megismételt eljárás eredményeképpen kell majd határoznia.

Győr, 2009. október 5. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.. Maurer Ádám sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: